

PŘÍLOHA 1

Přehled vybraných zdrojů pro práci s ukrajinskou menšinou a výukové materiály

Vybrané odkazy a výukové materiály sdílené mezi českými knihovnami prostřednictvím elektronické konference KNIHOVNA¹ a doporučené materiály ze školení knihovníků v Severočeské vědecké knihovně v Ústí nad Labem (ze dne 22. 3. 2022)².

Zdroje pro práci s ukrajinskou menšinou

Čeština pro ukrajinsky mluvící. Online. Umíme česky. Brno: Umíme to, s. r. o., c2024. Dostupné z: <https://www.umimecesky.cz/cviceni-cestina-pro-ukrajinsky-mluvici>. [cit. 2024-03-20].

Jak mluvit s dětmi o válce? Online. Centrum LOCIKA. 25. 2. 2022. Dostupné z: <https://www.centrumlocika.cz/novinky/jak-mluvit-s-detmi-o-valce>. [cit. 2024-03-19].

(Jak) mluvit s dětmi o válce? Online. Skaut. Praha: Junák – český skaut, z. s., c2024. 25. 2. 2022. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/jak-mluvit-s-detmi-o-valce/>. [cit. 2024-03-19].

Kamarádi: časopis pro multikulturní děti a jejich rodiče. 2022, roč. 2022, č. 1. Praha: Zaedno, c2012. Dostupné z: https://www.zaedno.org/casopis/2022/kamaradi-1-2022?fbclid=IwAR2s8aRZxfusRi66LsPjluN2EfbJY1EBFsJFVFBwGCnIWN6En0h3fMJNR_Aw#page/5. [cit. 2024-03-19].

Knihovny Ukrajně: sdílená platforma materiálů pro práci s ukrajinskými dětmi. Online. Ukrajina.knihovny.cz. Brno; Praha: Moravská zemská knihovna v Brně; Městská knihovna v Praze, c2022. Dostupné z: <https://ukrajina.knihovny.cz/o-projektu.html>. [cit. 2024-03-17].

Kulturou za Ukrajinu. Online. Praha: Institut umění – Divadelní ústav, c2017. Dostupné z: <https://www.idu.cz/cs/o-nas/projekty-a-infoportaly/2780-kulturou-za-ukrajinu>. [cit. 2024-03-19].

---

¹ NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR, 2024. *Diskusní konference.* Online. Informace pro knihovny. Praha: Národní knihovna ČR, Knihovnický institut, 2024. Dostupné z: <https://ipk.nkp.cz/adresare-e-konference/diskusni-konference>. [cit. 2024-03-16].

² KROVOVÁ, Eva. *Začínáme učit češtinu pro...: přichází z Ukrajiny.* Prezentace. Ústí nad Labem: Severočeská vědecká knihovna Ústí nad Labem, 23. 3. 2022.

Malenkijj tvorec: robochi listi dlja ditej v bibliotekakh. Online, PDF. *Malenkijj tvorec*. Osin 2021. Praha: SKIP ČR, c2021. ISSN 2694-9504. Dostupné z: https://www.skipcr.cz/sites/default/files/org/klub-tvorivych-knihovniku/malytvorivec/maly_tvorivec_2021_podzim_ukrajinsky.pdf. [cit. 2024-03-19].

Materiály na výuku češtiny pro děti z Ukrajiny. Online. Centrum pro integraci cizinců. Praha: Centrum pro integraci cizinců, o. p. s., c2023, 28. 2. 2022. Dostupné z: https://www.cicops.cz/cz/603-materialy-na-vyuku-cestiny-pro-deti-z-ukrajiny?fbclid=IwAR2z3CZ26ibS87OVxEkmJxJr7PCp4tFkpbA5Qzn3a_-Wo212JopZJwYhC0c. [cit. 2024-03-20].

Metodika – kalendář pro rodiče v ukrajinštině. Online. Bookstart: S knížkou do života. 30. 6. 2022. Dostupné z: <https://www.sknizkoudozivota.cz/metodika-kalendar-pro-rodice-v-ukrajinstine/>. [cit. 2024-03-19].

RADIMECKÁ, Žaneta. *Pro ukrajinské děti*. Online. Učitelé učitelům.cz. Ostrov: PuzzleWebs s. r. o., c2023. Dostupné z: <https://uciteleucitelum.cz/tema/pro-ukrajinske-deti>. [cit. 2024-03-20].

Ukrajinské pohádky a pracovní listy pro nově příchozí děti z Ukrajiny. Online. Zaedno. Praha: Zaedno, c2012. Dostupné z: <https://www.zaedno.org/home-kamaradi/645-ukrajinske-pohadky-a-pracovni-listy>. [cit. 2024-03-19].

Včelka pro Ukrajinu. Online. Včelka. Praha: Levebee s. r. o., c2024. Dostupné z: <https://www.vcelka.cz/vcelka-pro-ukrajinu?fbclid=IwAR0-FTeoKPBnCIvhiR-HyI99COUqXyZNsmTO8-eutbdQDGp4Xc4oXOdnxxk%C2%A8>. [cit. 2024-03-20].

Výukové materiály pro ukrajinské děti. Online. Učitelnice. Praha: Učitelnice s. r. o., 2. 3. 2022. Dostupné z: <https://www.ucitelnice.cz/blog/ukrajinske-materialy>. [cit. 2024-03-19].

Výukové materiály, čeština pro cizince (nejen pro Ukrajince)

BERNKOPFOVÁ, Michala; NOSÁLOVÁ, Barbora; TITĚROVÁ, Kristýna; VÁGNEROVÁ, Tereza a VÁVROVÁ, Jana. *Průvodce začleňováním žáků s odlišným mateřským jazykem: pro základní školy*. Praha: Meta (sdružení), 2019. ISBN 978-80-88171-23-2. Dostupné také z: <https://meta-ops.eu/publikace/pruvodce-zaclenovanim-zaku-s-odlisnym-materskym-jazykem-pro-zakladni-skoly/>. [cit. 2024-03-20].

Czech Step by Step: moderní učebnice češtiny. Online. Praha, c2024. Dostupné z: <https://www.czechstepbystep.cz/>. [cit. 2024-03-20].

HAVLÍKOVÁ, Dana a OŠMERA, Radim. *Česky s vlastovkou 1: jak učít češtinu jako druhý/cizí jazyk – pracovní listy pro výuku dětí i dospělých*. Online. Praha: AUČČJ – Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, 2019. ISBN 978-80-907554-2-0. Dostupné z: <https://www.auccj.cz/cesky-s-vlastovkou-1/>. [cit. 2024-03-20].

HAVLÍKOVÁ, Dana a OŠMERA, Radim. *Česky s vlastovkou 2: jak učit češtinu jako druhý/cizí jazyk – pracovní listy pro výuku dětí i dospělých*. Online. Praha: AUČCJ – Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, 2020. ISBN 978-80-907554-3-7. Dostupné z: <https://www.auccj.cz/cesky-s-vlastovkou-2/>. [cit. 2024-03-20].

HAVLÍKOVÁ, Dana a OŠMERA, Radim. *Česky s vlastovkou 3: jak učit češtinu jako druhý/cizí jazyk – pracovní listy pro výuku dětí i dospělých*. Online. Praha: AUČCJ – Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, 2021. ISBN 978-80-907554-4-4. Dostupné z: <https://www.auccj.cz/cesky-s-vlastovkou-3/>. [cit. 2024-03-20].

HAVLÍKOVÁ, Dana; HRADILOVÁ, Darina a OŠMERA, Radim (ed.). *Česky s vlastovkou 4: jak učit češtinu jako druhý/cizí jazyk – pracovní listy pro výuku dětí i dospělých*. Online. Praha: AUČCJ – Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, 2023. ISBN 978-80-907554-7-5. Dostupné z: <https://www.auccj.cz/cesky-s-vlastovkou-4/>. [cit. 2024-03-20].

JAURISOVÁ, Blanka a PÁNOVÁ, Martina. *Prázdninová škola češtiny: soubor materiálů k podpoře výuky českého jazyka pro cizince na úrovni začátečník – 10denní kurz českého jazyka*. [Praha]: Národní institut pro další vzdělávání, 2016. ISBN 978-80-86956-94-7.

LACINOVÁ, Petra. *Nečtu, nepíšu, učím se česky*. Online. Praha: Centrum pro integraci cizinců, o. p. s., c2018. ISBN 978-80-905526-5-4. Dostupné z <https://inkluzivniskola.cz/pracovni-sesit-nectu-nepisu-ucim-se-cesky>. [cit. 2024-03-20].

LINHARTOVÁ, Tereza; RISTIĆ, Petra; HANUŠKOVÁ, Kateřina; CHMELÍKOVÁ, Kristýna a BROMOVÁ, Klára. *Nápadníček aktivit pro MŠ: činnosti pro celou třídu s ohledem na děti odlišným mateřským jazykem*. 2. vydání. Praha: Meta, o.p.s. – Společnost pro příležitosti mladých migrantů, 2020. ISBN 978-80-88171-25-6.

SVATOŇOVÁ, Iva. *Obrázky ve výuce jazyků*. Online. c2016–2024. Dostupné z: <https://www.obrazkyvevyuce.cz/>. [cit. 2024-03-20].

ŠTINDLOVÁ, Barbora; HUKOVÁ, Petra a ŠTINDL, Ondřej. *Česky v Česku*. V Praze: Ústav jazykové a odborné přípravy UK, 2008. ISBN 978-80-86903-60-6.

Zahraniční zdroje

Edtech Stands with Ukraine. Online. Odilo, 2024. Dostupné z: <https://ukraine.unlimitedlearning.io/>. [cit. 2024-03-19].

Elektronni knigi – bezkoshtovno! Online. Lvov: Vydavnytstvo Staroho Leva (BCJI), c2024. Dostupné z: https://starylev.com.ua/promotion/elektronni-dytyaci-knygy-bezkostovno?fbclid=IwAR3NMuVyTiOtAOZ-QZx1kBQBhno9MyB_1h-CaYlAwLFkqnHK4L4_ZjJTXzE. [cit. 2024-03-19].

Výuková videa

RÁDYOVÁ, Věra; HRKALOVÁ, Renata; BERNARDOVÁ, Radka; MACHÁČKOVÁ, Dita; ŠAMŠOVÁ, Michaela a HOLÁ, Lída: *Jak učit (nejen) Ukrajince česky*. Online, video. 2022-03-09. Dostupné z: YouTube, <https://www.YouTube.com/watch?v=5XfSSO7vRPM&t=431s>. [cit. 2024-03-20].

Webináře

Role knihoven v integraci nově příchozích z Ukrajiny. Webinar uspořádal Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR se svou odbornou sekci Bezbariérové knihovny ve spolupráci se Sdružením knihoven ČR, Národní knihovnou ČR, Knihovnou Jiřího Mahena v Brně a Severočeskou vědeckou knihovnou v Ústí nad Labem. Záznamy jsou řazeny podle data zveřejnění na YouTube.

KUBÍNOVÁ, Josefína; WOLNA, Martina; JANOŠKOVÁ, Kateřina; KUČEROVÁ, Dagmar; LINHARTOVÁ, Jana a ZAPLETALOVÁ, Jana. *Role knihoven v integraci nově příchozích z Ukrajiny I: Vhled do problematiky (1/2)*. Online, video. 2022-04-03. Dostupné z: YouTube, <https://www.YouTube.com/watch?v=IJuOolf6Nys&list=PLXPdxTclz4UKr3YOzrukVKyZ4tsRpoCG1&index=1>. [cit. 2024-03-19]. První část záznamu webinaru Vhled do problematiky nově příchozích z Ukrajiny, který byl součástí cyklu Role knihoven v integraci nově příchozích a uskutečnil se 31. března 2022.

VALACHOVÁ, Kateřina; KARMAZÍN, Jan; MURAVECKÝ, Ondřej; KRČÁL, Martin a NEKOLOVÁ, Kateřina. *Role knihoven v integraci nově příchozích z Ukrajiny I: Vhled do problematiky (2/2)*. Online, video. 2022-04-03. Dostupné z: YouTube, <https://www.YouTube.com/watch?v=8vedFIGa0wA&list=PLXPdxTclz4UKr3YOzrukVKyZ4tsRpoCG1&index=2>. [cit. 2024-03-19]. Druhá část záznamu webinaru Vhled do problematiky nově příchozích z Ukrajiny, který byl součástí cyklu Role knihoven v integraci nově příchozích a uskutečnil se 31. března 2022.

HORÁČKOVÁ, Kristýna. *Role knihoven v integraci nově příchozích z Ukrajiny II: Jazyky (1/2)*. Online, video. 2022-04-16. Dostupné z: YouTube, https://www.YouTube.com/watch?v=F0FU--mv_Ls&list=PLXPdxTclz4UKr3YOzrukVKyZ4tsRpoCG1&index=3. [cit. 2024-03-19]. První část záznamu webinaru Jazyky, který byl součástí cyklu Role knihoven v integraci nově příchozích a uskutečnil se 12. dubna 2022.

ZAHLADKO, Irina: *Role knihoven v integraci nově příchozích z Ukrajiny II: Jazyky (2/2)*. Online, video. 2022-04-16. Dostupné z: YouTube, https://www.YouTube.com/watch?v=5k_B3FuZxBg&list=PLXPdxTclz4UKr3YOzrukVKyZ4tsRpoCG1&index=4. [cit. 2024-19-03]. Druhá část záznamu webinaru Jazyky, který byl součástí cyklu Role knihoven v integraci nově příchozích a uskutečnil se 12. dubna 2022.

NEKOLOVÁ, Kateřina; HUBATKOVÁ SELUCKÁ, Helena a ZAPLETALOVÁ, Jana. *Role knihoven v integraci nově příchozích z Ukrajiny III: Čtenáři v knihovnách*. Online, video. 2022-05-04. Dostupné z: YouTube, <https://www.YouTube.com/watch?v=dNorIKJtBr8&list=PLXPdxTclz4UKr3YOzrukVKyZ4tsRpoCG1&index=5>. [cit. 2024-03-19]. Záznam webináře Čtenáři v knihovnách, který byl součástí cyklu Role knihoven v integraci nově příchozích a uskutečnil se 28. dubna 2022.

KLÍPA, Ondřej. *Role knihoven v integraci nově příchozích z Ukrajiny IV: Propaganda (1/2)*. Online, video. 2022-05-25. Dostupné z: YouTube, <https://www.YouTube.com/watch?v=7HbOhTfrnZE&list=PLXPdxTclz4UKr3YOzrukVKyZ4tsRpoCG1&index=6>. [cit. 2024-03-19]. První část záznamu webináře Propaganda, který byl součástí cyklu Role knihoven v integraci nově příchozích a uskutečnil se 4. května 2022.

VALŮCH, Jaroslav. *Role knihoven v integraci nově příchozích z Ukrajiny IV: Propaganda (2/2)*. Online, video. 2022-05-25. Dostupné z: YouTube, <https://www.YouTube.com/watch?v=PYL1hgt1EnQ&list=PLXPdxTclz4UKr3YOzrukVKyZ4tsRpoCG1&index=7>. [cit. 2024-03-19]. Druhá část záznamu webináře Propaganda, který byl součástí cyklu Role knihoven v integraci nově příchozích a uskutečnil se 4. května 2022.

BODOROVÁ, Romana; KUČEROVÁ, Dagmar; FREIMUTHOVÁ, Marcela; BUCHTOVÁ, Vladimíra a LINHARTOVÁ, Jana. *Role knihoven v integraci nově příchozích z Ukrajiny V: Zaměstnávání*. Online, video. 2022-06-11. Dostupné z: YouTube, <https://www.YouTube.com/watch?v=JASh2eoO530&list=PLXPdxTclz4UKr3YOzrukVKyZ4tsRpoCG1&index=8>. [cit. 2024-03-19]. Záznam webináře Zaměstnávání, který byl součástí cyklu Role knihoven v integraci nově příchozích a uskutečnil se 12. května 2022.

KUZNIETSOVA, Krystyna. *Role knihoven v integraci nově příchozích z Ukrajiny VI: Ukrajinská literatura (1/2)*. Online, video. 2022-06-11. Dostupné z: YouTube, https://www.YouTube.com/watch?v=HmK9q_TnSik&list=PLXPdxTclz4UKr3YOzrukVKyZ4tsRpoCG1&index=9. [cit. 2024-03-19]. První část záznamu webináře Ukrajinská literatura, který byl součástí cyklu Role knihoven v integraci nově příchozích a uskutečnil se 26. května 2022.

KUZNIETSOVA, Krystyna. *Role knihoven v integraci nově příchozích z Ukrajiny VI: Ukrajinská literatura (2/2)*. Online, video. 2022-06-11. Dostupné z: YouTube, <https://www.YouTube.com/watch?v=mdIyoAH2Xmc&list=PLXPdxTclz4UKr3YOzrukVKyZ4tsRpoCG1&index=10>. [cit. 2024-03-19]. Druhá část záznamu webináře Ukrajinská literatura, který byl součástí cyklu Role knihoven v integraci nově příchozích a uskutečnil se 26. května 2022.

PODVALOVÁ, Marie a ZEMANOVÁ, Julie Dominika. *Role knihoven v integraci nově příchozích z Ukrajiny VII: Děti a emoce (1/2)*. Online, video 2022-07-08. Dostupné z: YouTube, <https://www.YouTube.com/watch?v=V6SYmwjaNs4&list=PLXPdxTclz4UKr3YOzrukVKyZ4tsRpoCG1&index=11>. [cit. 2024-03-19]. První část záznamu sedmého

a posledního webinaru Děti a emoce, který byl součástí cyklu Role knihoven v integraci nově příchozích a uskutečnil se 9. června 2022.

ERDINC, Esra. *Role knihoven v integraci nově příchozích z Ukrajiny VII: Děti a emoce (2/2)*. Online, video. 2022-07-06. Dostupné z: YouTube, <https://www.YouTube.com/watch?v=dAtq37idxt4&list=PLXPdxTclz4UKr3YOzrukVKyZ4tsRpoCG1&index=12>. [cit. 2024-03-19]. Druhá část záznamu sedmého a posledního webinaru Děti a emoce, který byl součástí cyklu Role knihoven v integraci nově příchozích a uskutečnil se 9. června 2022.

JANOŠKOVÁ, Zuzana. *Role knihoven v integraci nově příchozích z Ukrajiny VII: Děti a emoce (3/2)*. Online, video. 2022-07-06. Dostupné z: YouTube, https://www.YouTube.com/watch?v=lqw3_K9rd9c&list=PLXPdxTclz4UKr3YOzrukVKyZ4tsRpoCG1&index=13. [cit. 2024-03-19]. Třetí část záznamu sedmého a posledního webinaru Děti a emoce, který byl součástí cyklu Role knihoven v integraci nově příchozích a uskutečnil se 9. června 2022.

Dokumenty, portály

Knihovna pomáhá. Online. Sdružení knihoven ČR: partner českého knihovnictví. Praha: SDRUK, c2024, 24. 2. 2022. Dostupné z: <https://sdruk.cz/knihovna-pomaha/>. [cit. 2024-03-19].